

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Državni upokojenci — vsi v organizacijo!

Poročilo tajnika g. Antona Spendeta na občnem zboru Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani, dne 26. aprila 1935.

Poročal bom o društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 13. maja 1934, do danes.

Na vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju z našega lanskega občnega zbora je dobil naš predsednik pismo zahvalo od ministra dvora.

V minilem poslovnem letu je imel upravni odbor 10 rednih sej in izredno žalno sejo ob tragični smrti našega nepozabnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Poslana je bila žalna brzojavka maršalatu dvora. Pri pogrebnih svečanostih v Beogradu je naše društvo zastopal odbornik g. Viktorin Stegnar in sicer brez zaračunanja kakih potnih stroškov, za kar se mu izreče zahvala.

Sprememba pravil.

Na lanskem občnem zboru so bile soglasno sprejete nekatere izpremembe društvenih pravil:

1) da se naj vrši občni zbor v prvi polovici vsakega leta (prej tekom prvih treh mesecev),

2) »da se na občnem zboru sklepa, ako zahteva večina navzočih, po listkih« (prej: da se sklepa o vseh točkah obravnavanja z večino glasov),

3. da voli občni zbor predsednika in 14 odbornikov ter 6 namestnikov in dva pregledovalca računov (prej 1. in 2. podpredsednika in 9 odbornikov — torej da voli občni zbor odslej naprej samo predsednika, med tem ko odbor sam izvoli 1. in 2. podpredsednika. Število odbornikov se je pomnožilo za tri in to iz razloga, da naj bodo v odboru po možnosti zastopane vse panoge.

4. Volitev častnih članov. —

Lani so bili torej še po prejšnjih pravilih izvoljeni za predsednika zaslužni dolgoletni borec za pravice državnih upokojencev g. Makso Lilleg, podpredsednikoma pa poštni ravnatelj g. Ivan Vidmar in višji sodni svetnik g. Jakob Antloga. Po odobritvi izprememb društvenih pravil po banski upravi so stopili v odbor trije lani izvoljeni namestniki: gg. Stegnar Viktorin, Mlejnik Rajko in Debelak Richard.

Organiziranje upokojencev.

Kakor sem že na lanskem občnem zboru imel čast poročati, je prišla v Beogradu leta 1932. deputacija takrat obstoječih treh društev drž. upokojencev Ljubljana, Sarajevo, Banja Luka, opozorjena po nekaterih merodajnih faktorjih, do prepričanja, da morejo izvojevati drž. upokojenci svoje težnje in pravice le, če bodo organizirani v vseh banovinah in močnih enotnih banovinskih organizacijah.

Šli smo takoj na delo in danes imajo enotne banovinske organizacije že v sedmih banovinah i. s. v drinski (Sarajevo), dunavski (Sombor), primorski (Split), savski (Zagreb), vardarski (Skoplje), vrbaski (Banja Luka) in zetski banovini (Peć). Niso pa upokojenci še organizirani v moravski (Niš) in v Beogradu! — V naši banovini smo žal razcepljeni, ker so Mariborčani ustanovili svoje lastno društvo.

Dejstvo, da so se tekom dobrih dveh let zganili in organizirali drž. upokojenci v nadaljnjih petih banovinah, je nad vse razveseljav pojav in najboljši dokaz, da so prišli vodilni tovariši širrom države do prepričanja o nujni potrebi močnih banovinskih organizacij.

Sodelovanje s tovariškimi društvi.

Naše društvo je bilo v stalnih stikih z ostalimi banovinskimi društvi, predvsem z najmočnejšim v Zagrebu, in to v prvi vrsti glede vprašanja izenačenja pokojnin oz. izboljšanja

obupnega položaja staroupokojencev in zadevi stalnih železniških legitimacij.

Kar se tiče vprašanja staroupokojencev, je prejšnji finančni minister na neko vloženo predmetno spomenico pod br. 12278/34 izdal naslednji odlok:

»Dostavlja se, da se naj društvo obavešiti, da ne postoja možnost prošnji ugoditi (t. j. povišanje penzije staroupokojencem). — Penzije staroupokojencev izplačuje se striktno v smislu odnosnih mednarodnih ugovora t. j. najmanjše u onim iznosima, u kojima su izplaćivane i pre ujedinjenja, te koliko ove penzije nisu dovoljne za život, dopunjuju se dodacima na skupoću, koji su kod starih penzija mnogo veći od dodataka na skupoću po novim zakonima.«

Pravijo, da zdaj brije drug veter. Društva ne smejo držati roke križem. Somborsko društvo je pred meseci poslalo vsem ostalim društvom koncepte o spomenicah: a) zaradi staroupokojencev, b) železniških legitimacij in še o neki drugi zadevi (imenovanje v senat). — Spomenice, ki bi naj se predložile v posebni deputaciji Nj. Vel. kralju, so bile dobro zamišljene, a preobširne in potrebne korektur.

Naše društvo je poslalo svoje koncepte vsem ostalim združenjem z opozorilom, da se naj predložita dve spomenici:

a) ena splošna, ki bo vsebovala vse naše zahteve, a se mora v glavnem prilagoditi že predloženi spomenici iz l. 1931., glede katere so se vsi takratni ministri, drž. poslanci in senatorji izjavili, da je sprejemljiva.

b) posebna, izključno za železniške legitimacije.

Obenem smo predlagali, da se naj vrši anketa v Zagrebu, na kateri bi se dokončno domenili za sestavo obeh spomenic. Somborsko društvo, ki začasno vodi posle za vsa ostala, se je izreklo za to, da naj skliče zagrebško društvo kot najmočnejše anketo. V ta namen se je vršila v Zagrebu konferenca, katere sta se udeležila ondotni predsednik, senator Gaj in posle vodeči podpredsednik g. dr. Cesar, za naše društvo pa podpredsednik Vidmar in tajnik. Na tej konferenci sta bila izdelana koncepta za obe spomenici.

Vozne ugodnosti.

Spomenica za žel. legitimacije je bila že objavljena v »Našem Glasu«. Z njo zahtevamo stalne legitimacije. Nekateri zastopajo stališče, da se ne sme preveč zahtevati, torej ne stalnih, temveč le večje število polovičnih voženj kakor doslej, češ potem ne dosežemo ničesar. Drugi, in ti bodo imeli morda prav, nasprotnega mnenja, saj se je naši deputaciji v Beogradu v merodajnih krogih izrečno nasvetovalo, da se mora vse zahtevati, da se vsaj nekaj doseže. Kakod povsod, so torej tudi tu različna mnenja. Moje mnenje je, da imamo pravico in dolžnost, da zahtevamo stalne legitimacije, kakršnih so bili deležni drž. upokojenci v bivši Avstriji in v drugih modernih državah — torej zahtevati to, kar smo že imeli. V koliko se pa lahko ustreže tej zahtevi, ali samo 52 voženj, kakor jih imajo v Avstriji, ali manj, ali proti plačilu letne takse — to je stvar prometnega ministrstva.

Predsednik zagrebškega društva je izrazil mnenje, naj bi se zaenkrat ne vršila anketa; naj se koncept obeh spomenic dostavi vsem društvom v izjavo. Spomenici vsebujeta prav vse. Tudi je bil mnenja, da naj ne gre deputacija v Beograd. V sedanjih razmerah se lahko zgodi, da bi morali ostati dele-

gatje v Beogradu 8 do 10 dni ali več, preden bi dosegli avdijenco pri vseh odločilnih faktorjih. On sam — g. senator Gaj — bo zainteresiral še ostale senatorje — drž. upokojence, ki jih je okoli 20, in bo sam osebno izročil spomenico prometnemu ministru. Splošna spomenica pa se naj predloži šele po sestanku nove narodne skupščine, ker bi bila pred tem časom vsaka predložitev take spomenice brez efekta. Vsebinska spomenica bo objavljena v »Našem Glasu«. — Spomenica za stalne železniške legitimacije je pa že natisnjena in deloma že predložena.

Deputacije.

Vprašanje železniških legitimacij smo stalno imeli v mislih. Ko se je naše društvo poklonilo novemu banu g. dr. Pucu v deputaciji, ki so jo otvorili gg. podpreds. Vidmar, tajnik in odbornik Mlejnik, smo mu našli vse naše zahteve, predvsem to perečo, že stokrat objavljeno in po vseh merodajnih faktorjih priznano zadevo: stalne železniške legitimacije!

Prosili smo ga tudi, naj bi izročil en izvod spomenice g. ministru dr. Marušiću obenem z daljšim dopisom.

Po inicijativi JUU je šla deputacija, obstoječa iz zastopnikov vseh sekcij in društev aktivnih javnih nameščenecv in upokojencev k ministru g. dr. Marušiću. Naše društvo je zastopal tajnik. Deputacija je prosila g. ministra, da se naj uredba o znižanju prejemkov za poročenke in za samce, ki stanujejo pri starših, ukine kot nesocialna in krivična. G. minister je izjavil, da vlada uvideva velike trdote v tej uredbi in da bo skušala ugoditi upravičenim pritožbam.

V enaki zadevi so združene organizacije drž. uslužbencev in upokojencev izročile predsedniku vlade g. Bogoljubu Jevtiću, ko je prišel dne 28. aprila t. l. v Ljubljano, spomenico in ga prosile, naj se odpravijo ali vsaj omilijo strogi predpisi o znižanju prejemkov omoženih uslužbenk in samskih uslužbencev(nk), ki stanujejo pri starših.

Ta intervencija je rodila zaenkrat delni uspeh, da se vsi predpisi, kolikor se tičejo znižanja prejemkov samskih uslužbencev(nk), stanujočih s starši v skupnem gospodinjstvu, odpravijo, tako, da vsi ti samski uslužbenice(enke) prejemajo že od 1. junija t. l. dalje neokrnjene prejemke, kakor so jih uživali do 1. maja 1934. — Ugovori glede znižanja prejemkov ženam poročenim z možmi, ki so tudi v službi ali imajo sicer zadostj dohodkov, se še preiskujejo z ozirom na njihovo upravičenost! Torej zaenkrat le važen uspeh, čeprav le deloma, ki pa dovolj jasno ilustrira potrebo in pomen organizacij!

Naš zastopnik v ti deputaciji je vnovič opozoril g. ministra dr. Marušića na vprašanje stalnih železniških legitimacij za drž. upokojence, predvsem na večkratne obljube prejšnjih ministrov in drugih.

Društvo se je zahvalilo v Sarajevo premeščenemu prejšnjemu fin. direktorju g. dr. Valjavcu za njegovo vsestransko naklonjenost interesom drž. upokojencev.

Poklonili smo se novemu fin. direktorju g. Avgustu Sedlarju, ki je prav tako obljubil, da bo vse storil, kar je v njegovi moči, ker so mu dobro znane neprijetnosti zaradi netočnega izplačevanja pokojnin. V tem pogledu bo storil vse, da ne bo upravičenih pritožb zaradi vrstnega reda pri izplačilih.

Že na lanskem občnem zboru sem opisal ves križev pot, vse naše napore — saj nismo opustili niti ene prilike, da bi ne dvigali spet in spet svoj glas vpijočega v puščavi; vse zama! Same obljube, obljube! — Interpelirali smo pismo in ustno, na shodih, zborovanjih doma in po cestah znane poslance in senatorje, ob vsaki priliki opozarjali ministre in prijatelje ministrov na naše nevzdržne razmere — nič, nič!

Če bi tisti, ki samo vpijejo, da društva nič ne delajo, videli in vedeli vse to, bi drugače sodili in utihnili s svojim večnim zabavljanjem in čenčanjem o nedelavnosti društev.

Splošne intervencije.

1. Društvo je predložilo posebno resolucijo na bansko upravo zaradi inkorporacije, t. j. priklopite kar največ okolice, zlasti vsega strnjene in gosto naseljenega okoliškega ozemlja bližnjih občin k mestu Ljubljani, da bo lažje v večjem obsegu mogla izvrševati svoje funkcije kulturnega, socialnega in splošnega gospodarskega značaja slovenske prestolnice. — To bi bilo v veliko korist znatnemu številu drž. upokojencev, ki so primorani stanovati v teh okoliških občinah, kjer prejemajo nižje doklade III. draginjskega razreda.

2. Na prošnjo prizadetih je društvo konec decembra brzojavno zaprosilo fin. ministra za nakazilo kredita za pokojnine po 6. aprilu 1934 upokojenih drž. upokojencev, katerim je pretela nevarnost, da bi ostali brez pokojnine do konca proračun. leta. Finančno ministrstvo je nato takoj brzojavno odredilo otvoritev kredita 300.000 Din za decembrski termin in je bila tudi za poznejše mesece zadeva urejena.

3. Ob tej priliki bodi še enkrat omenjeno, da je uspeh našega društva, da se odslej naprej predlagajo prijave za draginjske doklade samo enkrat v letu, namreč v oktobru. Torej v aprilu nič več! Naši člani bodo dobili vsako leto v septembru obenem z brezplačno številko »Našega Glasa«, ki bo posvečena vsem aktualnim vprašanjem drž. upokojencev, zastoj prijave z navodili za izpolnitev te tiskovine.

4. Intervenorali smo — kakor tudi druga društva — neprenehoma in vsepovsod, da bi se pokojnine redno izplačevale. Interpeliral je zaradi tega v senatu predsednik zagrebškega društva g. senator Gaj. V deputacijah smo pa opozarjali na to mučno zadevo ob vsaki priliki.

Prejšnji fin. minister je obljubil pomoč. Kakšne uspehe so imele vse te intervencije in obljube, čutimo na lastni koži. Odgovor: Državni dohodki padajo, so neredni, torej so tudi izplačila neredna!

Spomenice.

Društvo je predložilo naslednje spomenice na finančno ministrstvo:

a) v zadevi ustavitve draginjskih doklad upokojencem — provizijskim zastopnikom zavarovalnic z motivacijo, da poslovanje provizijskih zastopnikov zavarovalnic ne spada pod določbe čl. 26 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932, št. 11.330/I, temveč, da kot samostojno »osebno delo« spada pod čl. 25 iste uredbe (Glej 15. številko »N. G.« z dne 1. 8. 1934);

b) v zadevi odtegljajev za urad. pokojninski sklad (Glej številke z dne 15. 6. 1934 ozir. 19. št. z dne 1. 10. 1934 »N. G.«)

c) Zaradi znižanja drag. doklad v inozemstvu živčih naših upokojencev vsled naknadne uvrstitve v II. draginjskega razreda.

ski radred. (Spomenica je bila objavljena v 2. številki »N. G.« z dne 15. jan. t. l.)

Notranja društvena organizacija.

1. Začela se je akcija za ustanovitev poverjeništev v posameznih podeželskih centrih in to z uspehom. Do sedaj so že ustanovljena poverjenišтва v Kamniku, Kranju, Trzinu, v Laškem, Šmarju pri Jelšah in Orehovi vasi pri Mariboru. Poskušali bomo ustanoviti poverjenišstva v vseh večjih krajih, predvsem na sedežih okrajnih sodišč. Stvar ni tako enostavna, kakor je videti na prvi pogled. Treba je sistematičnega dela in velike previdnosti.

2. Za Ljubljano in okolico smo postavili inkasanta, s čimer smo gotovo ustregli večini članov. Inkasant je obiskal že prav vse, še neorganizirane drž. upokojence in upokojenke v Ljubljani in širši okolici, ki jih je nad 3000, in jim izročil vabila za pristop. Uspeh ni bil negativen, a bi bil mogoč biti boljši. Žal še prevladujeta brezbriznost in demagoštvo v preveliki meri. Tudi je šlager: »Saj društva nič ne delajo in še manj dosežejo!« — zelo vabljev. ne velja niti pare in vžiga, da je veselje! Žal v škodo posameznikom in vsemu stanu!

3. Odbor je tudi razmotrival o tem, če bi ne kazalo ustanoviti posmrtni podporni sklad. Prihajajo namreč od nekaterih članov vprašanja oziroma prošnje za ustanovitev takega sklada. V Zagrebu posluje tak društveni fond z velikim uspehom, enako tudi v Somboru. Odbor je sklenil, da naj o tem razpravi občni zbor. Že naša pravila predvidevajo v § 2. ustanovitev posebnega podpornega sklada za pogrebne stroške dedičem družstvenikov, da se obvarujejo pred največjo stisko ob smrtnem primeru. Če se občni zbor za to izreče, bo treba velike previdnosti in strokovnjaškega vodstva, ker moramo imeti pred očmi dejstvo, da so upokojenci v pretežni večini že v starejših letih. Mnogo drž. uslužbencev stopa tudi v pokoj, ko so se že kot aktivni organizirali pri tem ali onem posmrtnem podpornem društvu.

Dokler se to, gotovo zelo važno vprašanje ne reši, priporočamo vsem svojim članom, ki še niso včlanjeni pri kakem posmrtnem skladu, naj pristopijo k »Društvu upokojenega učiteljskega dravske banovine« v Ljubljani, ki sprejema upokojence vseh panog (ne le samo učitelje!) pod zelo ugodnimi pogoji.

4. Društvo bo v najkrajšem času založilo obrazce za vloge (prošnje) z vsemi potrebnimi navodili:

- a) za priznanje rodbinske pokojnine,
- b) za nakazilo pogrebne in višini enomesečnih prejemkov umrlega,

c) za dvomesečno posmrtno podporo v višini dvomesečnih celokupnih prejemkov umrlega,

d) navodila za prošnje za predjem na pokojnino, dokler se le-ta dokončno ne odmeri in glede zapadlih pokojninskih obrokov.

S temi obrazci bo mnogim zelo ustrezno. Naši člani bodo te tiskovine prejeli brezplačno. Pri tej priliki omenim, da bo društvo organiziralo skupno predlaganje železniških legitimacij izvenljudskih članov po svojih poverjenikih. S tem bodo tem članom prihranjeni znatni izdatki za posamično predlaganje legitimacij finančni direkciji za vsako leto potrebno prolongiranje.

Spremembe v odboru.

Umrli je meseca januarja naš mnogoletni zaslužni podpredsednik, g. sodni dvorni svetnik Fran Vedernjak. Društvo je izrazilo žalujoči rodbini sožalje in poklonilo venec na njegov grob. Počastimo njegov spomin, obenem tudi spomin ostalih lani umrlih članov in članic! Slava jim!

Na 6. odborovi seji dne 12. februarja t. l. je izjavil naš dolgoletni zaslužni predsednik g. Makso Lilleg, da mu njegova visoka starost in bolezen narekuje, da odloži vse svoje društvene funkcije. Iz teh dveh tehtnih vzrokov odstopi kot društveni predsednik. Vzlic soglasni prošnji odbornikov, da naj ostane vsaj še do občnega zbora, je g. Lilleg vztrajal pri svojem sklepu.

Odbornik, vodja zemlj. knjige v p., g. Fran Petrovčič, je odstopil. Ves čas je vzgledno vestno izvrševal blagajniške posle. Odbor mu je izrekel soglasno zahvalo za njegovo delovanje, predvsem za trud, ki ga je imel pri akciji razpošiljanja prijaz in prejem drag. doklad v aprilskem in oktobrskem terminu. Ker ni mogel prevzeti blagajniških poslov namestnik g. Stritar, ki je večkrat in za daljše dobe odsoten iz Ljubljane, je prevzel začasno te posle podpredsednik g. Vidmar.

Naš program.

Po časopisnih vesteh je na vidiku nov uradniški zakon, s katerim je seveda tesno zvezano vprašanje upokojencev. Organizacije drž. upokojencev bodo zahtevale, da se pritegnejo k razpravi o osnutku tega zakona tudi zastopniki drž. upokojencev.

Poglavitne točke programa našega in vseh ostalih banovinskih društev so in ostanejo:

1. Izenačenje pokojnin, zlasti takojšnje zvišanje prejemkov staroupokojencev,
2. neomejena znižana vožnja po drž. železnicah,
3. omiljenje predpisov o znižanju prejemkov omoženih upokojenk,

4. točno in redno nakazovanje pokojnin,

5. dovolitev postranske zaposlitve upokojencev v javnih službah,

6. hitro priznanje in odmera pokojninskih prejemkov, pogrebne in dvomesečne posmrtno podpore,

7. popolna odprava kuluka za upokojence,

8. ukinitve plačevanja prispevkov za uradniški pokojninski sklad,

9. omiljenje omejitve izplačevanja pokojnin v inozemstvo,

10. temeljita sprememba prestrogljih določb uredbe o draginskih dokladah.

Da bodo mogle banovinske upokojenske organizacije uspešno zastopati te in druge naše postulate, morajo imeti zadostno moralno oporo v številnem članstvu. Zato veljaj vsem še neorganiziranim tovarišem klic:

Vsi v organizacijo!

Le v skupnosti je moč, le složni in združeni moremo upati na uspeh.

Zborovanje upokojencev

Dne 1. junija t. l. se je vršil v dvorani ljubljanske Delavske zbornice XIV. redni občni zbor Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Poslovodeči podpredsednik g. Ivan Vidmar, poštni ravnatelj v pok., je ob 20. uri otvoril pravilno sklicani, sklepni občni zbor. Najprej je pojasnil, da je dosedanji društveni predsednik, g. Makso Lilleg, višji davčni upravitelj v p., na seji odbora dne 12. februarja podal ostavko na predsedniško mesto, ker zaradi bolezni in starosti ne more vršiti več predsedniških poslov, kakor to njihov značaj zahteva. Navzlic soglasnim prošnjam vseh odbornikov, g. Lilleg ni umaknil svojega odstopa, sklicevaje se na razloge, ki so ga dovedli do tega, da se je zahvalil za predsedniško čast. — Zato je prevzel začasno vodstvo poslov prvi podpredsednik.

Prvotno je bil občni zbor določen na dan 26. aprila, pa je bil zaradi važnih razlogov preložen. Odbor je namreč smatral, da pred volitvami v narodno skupščino ni bil pravi trenotek za zborovanje.

Nato je opravičil odsotnost ljubljanskega narodnega poslanca, g. dr. R. Fuxa, ki je moral odpotovati v Beograd in se je društvu pismeno opravičil z obljubo, da bo smatral vselej za svojo dolžnost, v vsakem oziru podpirati našo upravičeno borbo za doseg naših življenjskih zahtev. Zaveda se, da bo to delo težko, toda z vztrajnim doslednim delom se da vse doseči. Za svoj program si je glede upokojencev vzel naslednje tri točke: 1. Izenačenje staroupokojencev z ostalimi upokojenci, 2. dovolitev stalnih železniških legitimacij in 3. odprava kuluka za 60 letnike.

Za zapisnikarja je imenoval predsednik g. V. Stegnarja, sod. oficijala v pok., za overovatelja pa g. viš. ravnatelja Abrama in Jagodica. Nato je pozdravil vse zborovalce, ki so se zbrali v prav lepem številu, zlasti če pomislimo, da so bile isti dan in ob isti uri v Ljubljani številne druge društvene prireditve in da so bili mnogi člani, med

njimi tudi več odbornikov, odsotni iz Ljubljane, nekateri na potovanju na Oplenac, drugi v Nišu, Beogradu itd. Povabil je vse zborovalce, naj morebitno svojo kritiko društvenega delovanja podajo stvarno in konstruktivno, hkrati pa naj vselej dodajo izvedljive smernice, kako naj odbor v bodoče postopa. Le taka kritika, ki hoče izboljšati in graditi, je umestna in bo odbor vsakemu članu zanjo hvaležen. Saj bo mogoče le z vzajemnim delom vseh doseči naše skupne cilje.

Predsednik je nato pozdravil poročevalca »Jutra«, ki je bil od vseh povabljenih ljubljanskih dnevnikov kot edini zastopan. Sledil je pozdrav zunanjih članov — zastopnikov, g. gimn. ravnatelja Ivana Košnika iz Kranja in g. dv. svetnika dr. Vidica iz Kamnika.

Pred prehodom na dnevni red se je najprej spomnil predsednik našega prvega zaščitnika, blagopokojnega kralja Aleksandra I., kateremu so zborovalci zaklicali trikratni »Slava!«, nato pa mlademu kralju Petru »Živel!«. Soglasno je bilo sklenjeno, da se je odposlala vdanostna brzojavka na kraljevsko dvorano pisarno.

Z veseljem je predsednik ugotovil, da je občni zbor nenavadno dobro obiskan, kar je smatrati kot dokaz, da so se začeli drž. upokojenci vendarle zavedati svojega revnega položaja, svojih dolžnosti nasproti samim sebi in svojemu stanu, ter dejstva, da nam nihče izboljšanja našega stanja ne bo ponujal, če si sami ne bomo pomagali. To pa je mogoče le, če so vsi upokojenci do zadnjega kreplek organizirani, zakaj le močne organizacije odločujejo. Tega doslej glede upokojencev ni mogoče trditi, ker je le majhno število istih včlanjenih v stanovskih društvih, ostali pa stoji brezbrizni in brezčutni ob strani. Mnogim staroupokojencem, ki jim preskromne pokojnine ne nudijo niti sredstev za življenje, in ki ne zmorejo niti malenkostne članarine 3 Din na mesec, ni mogoče tega zametiti. Pač pa številni premožnejši upokojenci in pa tisti, ki imajo razmeroma visoke po-

S. Aumonier:

Strašna noč

»To je vaša soba, gospa! Želite morebiti še kaj?«

»Če ni že prepozno, bi se rada še kopala.«

»Kar izvolite, gospa, kopalnica je konec hodnika na levo. Takoj pripravim kopal.«

»Saj res, še nekaj! Zjutraj me, prosim, ne motite, dokler ne pozvonim. Zelo sem trudna od dolge vožnje.«

»Kakor želite, gospa!«

Elinora Brainwater je bila res zelo trudna — saj je bilo že skoro polnoč in doma v zaspanem podeželskem mestecu so hodili s kurami spat. Tam so živeli vsi zdravo, preprosto življenje delovnih in krepkih ljudi! Kdor je le pogledal Elinoro Brainwater, je moral spoznati, da je bila kakor živ izveček vseh čednosti. Dolžnost jo je v ti poletni noči pripeljala v Bordeaux, kjer se je nastanila v hotelu de l'Ouest. Drugi dan je morala priti njena svakinja z ladjo iz Južne Amerike. Saj je prav za prav hotel priti njen dobri brat, dekan, sam, toda verniki bi ga bili le preveč pogrešali. Tako je bilo mlado dekle prvokrat samo daleč od Anglije. V bistvu je mrzila popotovanje iz vkoreninjenega nezaupljivosti nasproti vsemu tujemu. Francošine je znala komaj nekaj malega, prav toliko, da se je mogla za silo sporazumeti.

Kako tuja in nedomača je bila vendar ta tesna hotelska soba. Globoko domotožje se je je polastilo, ko se je spomnila na svojo ljubko sobico v dekaniji, s pisanimi prevlekami, belimi posteljnimi zavesami in mnogimi družinskimi slikami po stenah. Naglo je izločila iz kovčega svoje stvari. V jutranji halji, s posodico za gobo in brisačo v roki, se je sramežljivo splazila

po hodniku v kopalnico. Veselo je čofotala v topli vodi in prvokrat, odkar je bila z doma, je občutila malce udobnosti. Prav za prav je bilo vse skupaj vendarle mala sprememba v njenem enoličnem življenju.

Polnoč je že davno minila, ko se je Elinora — telo ji je še žarelo od krepkega otiranja — plašno ozirale se krog sebe, vračala. Odprla je vrata v sobo in privila električno luč. Ko je vrata zaprla, ji je kljuka ostala v roki.

»Smola!«, je zamrmrala in poskušala z eno roko — v drugi je držala še zmerom brisačo in gobo — kljuko pritrditi v odprtino. V zmedenosti je ravnala tako nerodno, da je vzvod kljuke potiskala zmerom globlje v odprtino.

»Smola!« je dejala še enkrat in hotela pozvoniti sobarici. Obrnila se je in od nadne groze, ki jo je prevzela, obstala kakor pribita.

V njeni postelji je spal moški.

Ob pogledu na temni obraz na belih blazinah, s črnimi, razmršenimi lasmi in divje povešenimi brki ji je zastala kri. Srce ji je za nekaj trenutkov prestalo biti. Grlo ji je bilo kakor zadržano.

Ko se je malce zbrala, je bila njena prva misel: »Le nikar ne kriči! Saj mož ne more nič za to, da si se zmotila v sobi!« Soba je bila natančno taka kot njena, samo da so vsenaokoli ležale stvari v neredu, obleka, perilo, čevlji, vse križem.

»Ven moram«, si je mislila, »za vsako ceno«. Trepetaje od razburjenosti se je spet lotila vrat. Z vso silo je skušala sedaj z nohti potegniti vzvod iz odprtine, kamor je bil zdrknil. Nato je poskušala s prsti siloma odpreti vrata. — Vse zaman. Bila je zaprta, zaprta v tujem hotelu, v tuji spalnici in to še mož!«

»Če bi le mogla malo premisliti, le mirno premisliti«, je šepnila in ugasnila luč. »Saj je prav za prav čudno, da ropot ni prebudil moža. Kaj naj storim, če se

zbudim? Saj mi vendar ne bo verjel. Celó v kakem angleškem hotelu bi bil položaj skrajno mučen, kaj šele tod v tem tujem, sovražnem mestu! Sveta nebesa, svetujte mi! Naj ga zbudim? Ne, saj me lahko umori! Ali naj pričem kričati, zvoniti sobarici? Seveda — da privre ves hotel in me najdejo, mene, Elinoro Brainwater, sestro dekana iz Easingtoke, v spalnici njegovega možkega! Kaj bi si vendar le mislili doma?« Kar videla je mestne klepetulje, kako stikajo glave in si šepetajo: »Kdo bi si bil le mislil! Taka sramota! Ubogi brat, saj bo še ob službo!«

Kaj pa če jo vtaknejo celo v ječo? Saj se je morebiti le zato vtihtapila, da bi kradla. Če se ji ne posreči, da odpre vrata, je izgubljena. Ali naj zleze v kamin? Seveda, da bi jo tujec napol zadušeno od dima za noge izvelkel. Saj se lahko vsak trenotek prebudi!

V mrzlično razdraženih možganih so se ji motale misli. Nazadnje se ji je posvetilo kakor razodetje. Moški v postelji je najbrž preprost trgovski potnik, ki bo takole ob osmih odšel po opravkih. Dotle se pa lahko skrijem pod posteljo. Saj možki ponavadi nikdar ne pogledajo pod posteljo (sama je namreč to storila sleherni večer). Seveda, kljuka bi pa ležala enostavno na tleh, kakor da je ponoči sama odpadla. Bo že poklical sobarico na pomoč ali pa z žepnim nožem stvar uredil. Kadar odide, se bo splazila v svojo sobo in nikomur ne bo treba dajati nobenih pojasnil.

Prožna kakor mačka se je previdno po vseh štirih splazila pod posteljo. K sreči so bila tla vse povsod pregrnjena s preprogami, samó zrak je bil zatohel in dušljiv, da ji je dražil nosne sluznice. »Če bi mi le ne bilo treba kihati!«, je strahoma zdaj pa zdaj pomislila. Potem bi bilo še mnogo teže razložiti, čemu se je skrila pod posteljo. Napeto je pridržavala dihanje. Nobenega glasu — vse je bilo tiho.

Nenadoma se je zavedla dalekosežnosti svojega dejanja. Kakor divja žival, ki je mislila samo na rešitev, se je tod spodaj skrila. Mar bo pa mogla vso noč zdržati v tem obupnem položaju? Sedem ali osem ur čakanja, polnega muk, je bilo še pred njo, in potem jo vseeno še lahko zalotijo. Ah, zakaj ni takoj, ko je vstopila, zakrčila in zbudila moža! Zdaj, ko je pretekla že cela ura, je bilo prepozno. Sobarica bi se gotovo spomnila, kedaj je odšla iz kopalnice, in kako naj le pojasni, kaj je počela medtem v ti sobi!

Previdno je razgrnila posteljno pregrinjalo, ki je viselo prav do tal, in pomolila za trenotek glavo na prosto. Nič se ni gnilo. Hladni zrak jo je osvežil. »Moraš se pač kakorkoli izvleči iz zagat!« se je sama bodrila. Nato je stisnila zobe in čakala — čakala... Njen dobri brat, dekan — ji je padlo na um — kaj bi neki dejal k vsemu temu! Točno ob četrtna enajsto je vsak večer legal k počitku. Gotovo je zdaj že spal spokojno spanje pravičnika in vdihaval vonjivi čist, angleški zrak, medtem ko je tičala v tem zadušljivem, zagatnem skrivališču.

Spomnila se je na večerno molitev. In da nocoj, prvo noč, ni molila. Seveda so bile okoliščine nenavadne. Bog ji bo že odpustil ta greh. Toda kaj ji prav za prav brani, da bi molila zdaj? In Elinora je poročno sklenila roke in iskrene molitve so ji izpod postelje tujega možkega vrele v nebesa. »Ljubi Bog«, je končala, »varuj me vseh nevarnosti te noči!«

Roke, s katerimi se je opirala na preprogo, so jo pričele neznošno boleti, kolena so jo pekla in tilnik ji je kar otrpnil. Najbolj jo je pa mučila neprestana potreba po kihanju.

Zmerom iznova si je skušala vse posamezne dogodke te grozne noči urediti v svojih trudnih možganih — vse zaman.

kojnine, pa ne pristopijo k organizaciji, kažejo veliko pomanjkanje tovariškega in socialnega čuta. Zlasti so vredni vse obsodbe novi upokojenci, ki se izgovarjajo, češ, kaj bom pristopal k društvu, ko ga ne potrebujem, saj sem upokojen po novem zakonu. Tako mišljenje je nečastno in grdo egoistično.

Nezanimanje upokojencev za svoje organizacije ima pa še to slabo posledico, da naše deputacije pri odločitvah činiteljnih ne morejo nastopati z zadostnim poudarkom in primerno tehtnostjo, ker ne zastopajo večine, temveč le del vseh upokojencev. Zgodilo se je nekoč, da je vprašal neki minister našo deputacijo, ki je prosila za izboljšanje našega gmotnega položaja, koliko članov šteje društvo, katero zastopa. Na pojasnilo je minister odgovoril, da je očitno, da zastopa organizacija le majhen del vseh upokojencev, ker jih ogromna večina, kar desetisoč noče pristopiti, kar znači, da so s svojim položajem popolnoma zadovoljni. Le mal drobec med upokojenci so nezadovoljniji, organizirani v društvu, ki ne prestopajo sitnarijo in prosjačijo, velika večina pa molči, ker pač nič ne potrebuje. To povsem logično, dasi nepravilno mišljenje so zakrivali tisti naši tovariši, ki omalovažujejo organizacije iz kakršnegakoli razloga in s tem otežujejo še nam delo, ki je namenjeno vsemu stanu v korist, torej tudi njim.

Mi pa, kar nas je organiziranih in zavednih, stojimo in ostanemo zvesti čuvarji in borilci za naše pravice in bomo kakor doslej, tudi v bodoče neprenehoma trkali in prosili, dokler ne bomo uslišani in ne bomo dosegli, kar potrebujemo za naše življenje. Vsi tovariši pa, ki nimajo kolegijskega in socialnega čuta za svoje revnejše tovariše, so škodljivci skupnih interesov.

Nato je prešel govornik na dnevi red zborovanja. Naglasil je, da bodo člani — če bodo sodili odbor po uspehih — morebiti celo obsodili odbornike, toda po krivici. Njim vest ne očita prav nič, storili so vso svojo dolžnost, zamudili niso nobene prilike, da ne bi bili podvzeli vsega, kar so smatrali za potrebno in koristno. Če le niso dosegli vsega, za kar so prosili in se borili, je to posledica časa in razmer v katerih živimo. Svetovna kriza tudi naši državi ni prizanesla, še važnejše je pa morda to, da se doslej aktivni in upokojeni državni uslužbenci niso bili pobrigali, da bi bili dobili v parlamentu svojega zastopnika, ki bi bil zagovarjal in podpiral njihova stremeljenja. To bo odslej bolje, ker nam je poslanec g. dr. Riko Fux obljubil, da se bo resno posvetil našim vprašanjem.

Zlasti bo skušal izboljšati položaj staroupokojencev, ki so zares največji reveži, pravi pastorki med drž. upoko-

jenci. Zakaj so bili izločeni iz urad. zakona leta 1923, kaj so zakrivali, da so bili pušeni ob strani? Naša država daje novim upokojencem še kolikor toliko zadovoljive pokojnine, katere so le-ti pošteno zaslužili in jih jim staroupokojenci tudi iz srca privoščijo. Toda tudi staroupokojenci so pošteno in pošteno vredni, prejemale pa le skorjo črnega kruha, neznatne pokojnine, ki so podobne bolj miloščinam. Treba bo, da se staroupokojenški prejemki čimprej prevedejo na prejemke novih upokojencev. Gre namreč tudi za njihove družinske člane, ne le za njih same. Če ni sredstev za to zvišanje pokojnin, naj se revidirajo vrste drž. upokojencev, med katerimi mnogi brez vsake pravice prejemajo pokojnino, hkrati naj se pa pozovejo v aktivno službo vsi še krepki in mladi upokojenci.

H koncu je predsednik prečital priščno pozdravno brzojavko bratske zagrebške upokojenške organizacije.

Nato je društveni tajnik, g. ravn. Anton Spendel podal obširno poročilo o društvenem delovanju, katero objavljamo uvodoma. Tajniško poročilo so zborovalci z velikim odobravanjem vzeli na znanje. V debati o tem poročilu je vprašal g. dvor. svetn. Vidic o vzrokih, ki so dovedli do odcepa mariborskih upokojencev in ustanovitve samostojnega društva v Mariboru, ter kaj se je podvzelo za združitev. Tajnik je izčrpno pojasnil, da v tem pogledu ljubljanskega društva ne zadene prav nobena krivda in da je storilo vse, da se ta razcepljenost likvidira — žal brez uspeha. Zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo objaviti obširnega tajnikovega poročila o vseh okoliščinah, ki so povzročile razcep in o poteku pogajanj za združitev. Zborovalci so poročilo s pritrevanjem vzeli na znanje.

Sledilo je blagajniško poročilo podpredsednika g. Vidmarja, ki je po odstopu prejšnjega blagajnika g. Petroviča prevzel tudi te posle. Skupnih prejemkov je bilo okrog 60.000 Din, izdatkov pa približno 54.000 Din. S preostankom iz minulega leta je bilo konec l. 1934 čistega premoženja v gotovini za nad 40.000 Din, z društvenim inventarjem pa skupaj za 48.000 Din. Gmotni položaj društva se je torej izboljšal, premoženje pa je naraslo za približno 14.000 Din. — Konec koledarskega leta 1934 je bilo 1528 rednih članov, za 356 več kot konec leta 1933. V tekočem letu se je pa število članstva spet znatno pomnožilo.

Pregledovalca računov in društvenega premoženja g. rač. svetn. Goritschnig in g. obl. inspektor Kovač sta našla knjige in račune v polnem redu ter predlagala absolutorij obema blagajnikoma, kar je bilo soglasno z zahvalo sprejeto.

Sledila je preureditev pravil. Tajnik je predlagal spremembo imena društva, ki se bo odslej imenovalo »Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani«. Nadalje se je sklenilo, da morejo predsednik in štirje odborniki imeti svoje stalno bivališče tudi izven Ljubljane. Če predsednik ne stanuje stalno v Ljubljani, ga nadomešča v vseh poslih l. podpredsednik, ki mora pa v tem primeru hkrati z drugim podpredsednikom stanovati v Ljubljani. Odbor je sklepčen, če je prisotnih več kot polovica v Ljubljani stalno bivaajočih odbornikov. — Vse spremembe so bile z večino glasov sprejete.

Ker je g. Lilleg iz zdravstvenih razlogov kategorično odklonil sleherno ponovno izvolitev za predsednika in je tudi g. Vidmar z ozirom na svojo visoko starost odločno izjavil, da bi izvolitve ne sprejel, sta bila predlagana dva kandidata za predsednikovo mesto. Večino glasov je dobil predsednik upravnega sodišča v pok. g. dr. Ivan Vrtačnik.

Z vzklikom so bili izvoljeni za namestnike naslednji gg.: 1. g. Abram Vladimir, viš. pis. ravn. v p., 2. g. Pohar Ivan, narednik in vodnik v p., 3. g. Klemenc Franc, orožn. narednik v p., 4. g. Virant Ivan, nadkomis. fin. kontr. v p., 5. ga Lehman Emilija, vdova po davč. kontr. in 6. ga. Modic Karla, poštna uradnica v p.

Pri slučajnostih je predlog za uvedbo lastnega posmrtnega podpornega sklada propadel. Viš. svetnik g. dr.

Antloga Jakob je namreč utemeljeval, da bi se to zavarovanje pri društvu z ozirom na majhno število članov na slabe vzglede nekaterih posmrtnih skladov in na negotovost v bodočnosti ne izplačalo. Opozoril je tudi, da sorodna posmrtninska društva sprejemajo kot članke tudi upokojence vseh panog.

Nato je bil prebran predlog iz Ljubljane odsotnega odbornika g. insp. Rajka Mlejnika, da naj občni zbor zaslužnega organizatorja in dolgoletnega borca za pravice upokojencev, zaradi bolezni in starosti odstopivšega gosp. Maksa Lillega, izvoli častnim članom. Ta predlog objavljamo posebe. Po predsednikovi utemeljitvi je bil predlog z izrednim navdušenjem soglasno sprejet.

Na predlog glede znižanja članarine so zborovalci po krajši debati sklenili, da ostane pri starem, ker je članarina po 3 Din na mesec itak skrajno nizka.

Na predlog gosp. odbornika nadz. Minkuša, naj bi se pri vseh važnejših deputacijah privzeli tudi vselej zastopniki iz vrst nižjih uslužbencev, je bilo podano pojasnilo, da se je tako že doslej vselej postopalo in da se o tem sproti v vsakem primeru sklepa v odboru.

Ker ni bilo drugih predlogov je predsednik g. Vidmar malo pred pol 11. uro zaključil lepo uspeli občni zbor in se vsem zborovalcem za njihovo pazljivost, s katero so sledili poročilom in za vso njihovo discipliniranost in stanovsko zavednost najlepše zahvalil.

Za izboljšanje uredbe o draginjskih dokladah

Ljubljanska upokojenška organizacija je nedavno predložila finančnemu ministrstvu naslednjo spomenico:

»Podpisano Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani si dovoljuje na ponovne prošnje in priporočbe svojih članov, opozoriti p. n. ministrstvo na vsekakor nenameravane, a zato nič manj usodne in škodljive posledice predpisa § 26 uredbe o draginjskih dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932, št. 11.330/I.

Po navedenem členu 26 cit. uredbe ne pripada ne osebnostna ne rodbinska drag. doklada tistim drž. upokojencem, ki

1) izvršujejo samostojno kakršenkoli obrt, za čigar opravljanje je potrebna odobritev ali pooblastitev pristojnega oblastva,

2. ki opravljajo samostojno delo, ki sicer ne spada pod obrtni zakon, a je njega izvrševanje urejeno z drugimi posebnimi zakoni, kot delo odvetnikov, notarjev, zdravnikov, inženjerjev in sličnih.

Pri tem se višina dohodka iz obeh teh delovanj ne upošteva. Ta predpis se je pa še toliko poostiril, ker je p. n. ministrstvo z razpisom od 13. julija 1933, št. 30.196/I, odločilo, da je smatrati, da spadajo pod predpise cit. čl. 26 tudi vsi tisti upokojenci, ki izvršujejo kakršenkoli posel ali opravljajo kakršnokoli delo, ki donša dohodke, od katerih se plačuje pridobitina, čeprav za izvrševanje tega dela oz. posla ni potrebno nobeno oblastveno dovoljenje.

V čl. 25 cit. uredbe od 14. marca 1932, št. 11.330/I je pa določeno, da ne pripadajo drag. doklade tistim upokojencem, ki imajo od svojega nesamostojnega osebnega dela ali od premoženja več kot 2500 (oz. 3000) Din čistih dohodkov na mesec.

Med čl. 25 in 26 cit. uredbe je vsekakor nesoglasje, ker dovoljuje čl. 25, da sme upokojenec od osebnega dela ali premoženja imeti na mesec do 2500 Din dohodkov, ne da bi izgubil pravico do draginjskih doklad, medtem ko

Tedajci, kaj se je zgodilo? Mar ni čisto na glas kihnila?

Zdaj je bilo vse izgubljeno. Drugič to noč ji je od morečih groze srce skoro obstalo. Gotovo bo možki v postelji takoj vstal, stopil k vratom, prižgal luč in jo potegnil na svetlo. O Bog, in kaj bo potem? Morda ji celo zamaši usta, da jo omami.

»Kričala bom, preden se mi približa. Da, kričala, kričala tako glasno, da bo prišel ves hotel.«

Toda jezik je bil kakor mrtev in nobenega glasu ni mogla izdavi. Te napetosti ni bilo mogoče delj prenašati. Zdaj se ji je zazdelo čisto nemogoče, da bi prebila vso noč v tem položaju. Vse, vse je bilo bolje, celo smrt!

»Ven zlezem, prižgem luč, zakašljam in rečem na glas: Monsieur! Tedaj se gotovo zbudi.

Nato mu rečem, saj res, kaj naj mu rečem? — Pardon, Monsieur, mais je... kako se vendar pravi po francosko: »zmotila sem se?« Za božjo voljo, če bi vendar vedela, kaj se pravi »kljuka« po francosko!

Ni se mogla domisliti besede, toda obup jo je kakor hudournik gnal k strašnemu sklepu. Previdno se je splazila izpod postelje in po vseh štirih stekla k vratom. Čez trenutek je svetloba obilila sobo. Nato je na ves glas zaklicala: »Monsieur, monsieur!»

Tretjič ji je to noč srce hotelo obstati. Kolena so se ji zašibila in lasje so se ji naježili od neizrekljive groze!

Moški v postelji je bil mrtev!

Kakor samogibno je neprestano šepetaje ponavljala: »Monsieur, monsieur!« Nato se je po prstih približala postelji in kakor brez uma strmela v to voščeno obličje z rahlo odprtimi usti, ki se je zdela zdaj tako pokojno, kakor da je odmaknjeno v daljine, z meglo ovite dalje. Zagrebla si je glavo v dlani in zašepetala: »Ubožec!»

Ob veličastju smrti se ji je lastna dogodivščina zazdela majhna in ničevna, kakor nepomembni dogodek, ki ga je lahko pojasniti. Toda ta mož je stal zdaj pred stvarnikom. Nagonsko je pokleknila in pričela moliti.

Težke stopinje pred vrati so jo zmotile v molitvi. Zdrnila se je. Morda hoče kdo celo vstopiti, ne, hvala bogu! Koraki so zamrli.

To jo je spet spomnilo, kje je. Tod ni smela dlje ostati. Bilo bi še nevarneje, če jo najdejo v spalnici mrtveca. Navsezadnje bi jo osumili še umora. Kako naj se, za božjo voljo le sporazume s temi tuji? Sveta nebesa, morebiti bi jo celo obesili, ne, ohglavili — saj je na Francoskem. Kaj bi le dejal dekan? In vsi njeni prijatelji v Easingtokeu. Pa svakinja, katero naj jutri počaka? Vsak trenutek more kdo priti: sobarica, ravnatelj, orožniki. Treba je, da se reši. Po bolni glavi so ji blodile motne misli.

Z obupnim naporom se je še enkrat lotila vrat in jih skušala vlomiti s silo. Utrujena je odnehala. Ne, tako ne gre! Premislila je. Nato je skrbno preiskala vrata. Ključa ni bilo, temveč samo zapah. Vrata so se zapirala znotraj, ne pa od zunaj. Zakaj le ni sinoči ubogi pokojnik vrata zapahnil? Potem bi se ji vsa ta nezgoda ne bila pripetila. Vzvod je tičal morda za pol palca globoko v odprtini in poskusila je zdaj, da bi ga izvlekla z vlasnico. Zaman! Še globlje je zdrknil. Kakor žival, ki se je vjela v past, je vsa znojna tekala po sobi in iskala izhoda. Mar naj se reši skozi okno? Skok iz petega nadstropja bi bil gotov samomor.

Polagoma se je pričelo svitati. S tretjajimi rokami je brskala po mrtvečevih stvarih. Bile so tam priprave za britje, krtačice, pisalne potrebščine, pečatni vosek. Saj res, pečatni vosek! V silo je postala iznajdljiva. V svoji grozi je Elinora odkrila

rešilni izhod. Prižgala je svečo, razgrela pečatni vosek, ki ga je pritrdila na vlasnico. Nato je košček vročega voska potisnila v odprtino in ga prilepila na vzvod. Ko se je tako trudila že skoro celo uro, ga je končno le izvlekla. In ko je na vse zadnje pritrdila na vzvod kljuko, so ji solze zalile oči. Pritisnila je in — o blaženost! — vrata so se odprla!

Prisluhnila je. Nikogar ni bilo v bližini. Močno ji je bilo srce, ko je kakor miška smuknila v sosednjo sobo in legla na posteljo. Toda že po nekaj trenutkih je planila pokonci, kakor da jo je kdo ošvrknil z bičem. Saj je vendar brisačo z začetnicami svojega imena in gobo pozabila v mrtvečevi sobi! Če jutri najdejo tam njene stvari!

Še enkrat se je splazila po ti strašni poti nazaj in ta druga pot se ji je v spomin vtisnila kot višek vse groze. Ko je bila spet v svoji sobi, se je vsa izčrpana zgrudila v posteljo.

Enajsta ura je bila, ko se je prebudila iz globokega, mrzličnega spanja. Nihče je ni bil motil. Sončni žarki so predrzo silili skozi spuščene zavesne in pri dnevnih svetlobah se ji je vse skupaj zazdelo kakor huda mōra. Morda je pa bilo vse le mučen sen?

Še malce preplašena je pozvonila in kmalu je stala pred njo sobarica.

»Prinesite mi, prosim, čaja!«

»Tako, gospa!«

Sobarica je dvignila zaveso, in ker ni mogla dlje obvladati razburjenja, prišla k postelji.

»Gospa, sicer sem obljubila, da bom molčala, je kar bruhnilo iz nje, »toda dlje ne morem tega obdržati pri sebi. Nekaj strašnega se je zgodilo nocoj. V sosednji sobi so našli gosta mrtvega. Vsi so bili že to: sodna komisija, zdravniki, policija. Saj to je strašno, strašno!«

Mlado dekle v postelji je molčalo. Kaj naj bi pa tudi rekla?

»In veste, gospa,« je nadaljevala sobarica, »kdo je bil mrtvec? Večkratni morilec Bodhu, tisti, ki so ga že toliko časa iskali in ki je v nekem skednju v Vincennesu umoril Jeanne Carreton. Zadalil jo je, na kose zrezal in nato v dveh sodih zagnal v reko. Pravijo, da se je sam končal. Morebiti se je skesal? — Niste želeli kave, gospa?«

»Ne, močnega čaja, drugega nič.«

Ko ji je čaj prijetno ogrel ude, se je pričela polagoma oblačiti. Šele v dveh urah je bil napovedan prihod svakinje.

Torej morilec je bil, je premišljala, »ki je mesaril svoje žrtve. In celo noč sem prebila v njegovi spalnici! Bog ve, če je sploh res umoril tisto žensko? Mnogokrat po krivem dolže ljudi. Kaj, če bi bila na primer mene policija nocoj ob treh našla v njegovi sobi?« Prav za prav je bila zdaj vesela, da je pokleknila k njegovi postelji in molila. Gotovo tega ni storil nihče drugi.

Ko je bila oblečena, je stopila doli v pisalno sobo. Med gosti ni bilo opaziti niti sledu kake vznemirjenosti. Gotovo ni še nihče nič vedel o dogodku.

Pisala je bratu dolgo pismo o popolnoma nevažnih dnevnih dogodkih — o groznih doživljajih te noči pa niti besedice. Čutila je, da je dolžna molčati o tem. Pa naj je bil poštenjak ali zločinec, mrtev ali živ, nič ni moglo spremeniti dejstva, da je prebila celo noč v njegovi sobi. Ni dvoma, da bi ji brat verjel. Ampak vendar — nevidna pregraja bi se dvignila med njim in njo, katere ne bi nič moglo odstraniti.

Ko je pismo dokončala, je skozi valujoče mesto, ob čudovitih, z rožami preobloženih stojnicah, ob hrupnih godbah v živahnih kavarnah, mimo čebljajočih žensk in moških zamišljeno stopala proti pristanišču, da počaka svakinjo.

upokojenec z izvrševanjem kakršnekoli svobodne profesije ali posla, podvrženega prirobnini, izgubi drag. doklade, čeprav od tega delovanja nima 2500 Din dohodka na mesec, da tudi, če mu to delo ne daje sploh nobenega dohodka.

To protislovje je tem očitnejše, če pomislimo, da so bili zadnji čas uvrščeni med upokojence, za katere velja čl. 26 cit. uredbe, tudi n. pr. **trafikaniti**, ki prodajajo poleg monopolskih predmetov še poštna znamke in koleke ali časopise, dalje razni **provizijski zastopniki zavarovalnic**, za katere sploh ni predpisano obrtno ali kako drugo oblastveno dovoljenje. Da vsi ti, pa tudi drugi izvrševalci svobodnih profesij absolutno niti od daleč ne dosežejo mesečnega čistega dohodka 2500 Din, je spričo obče znane gospodarske depresije jasno. Saj niti zdravniki, odvetniki, inženjerji itd. ne dosežejo po pretežni večini tolikšnega čistega dohodka, zlasti če pomislimo, da so to upokojenci, ki so že visoko v letih, po večini izčrpani in torej fizično za izvr-

ševanje svobodne profesije manj sposobni. — Zato se zdi, da je predpis čl. 26 nasproti čl. 25 prestroj in neutemeljen.

Podpisano društvo si zato dovoljuje staviti p. n. ministrstvu naslednjo

prošnjo:

Čl. 26 uredbe o draginskih dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932, št. 11.330/I, naj se spremeni oz. dopolni tako, da se dostavi prvemu odstavku čl. 26 naslednji stavek:

»Prednje določbe ne veljajo za vse tiste primere, v katerih čisti dohodek iz kateregakoli spredaj opisanih delovanj ne presega 2499 Din na mesec.«

Prosimo p. n. ministrstvo, da blagovoli prednjo našo predstavko proučiti in z ozirom na njeno socialno upravičenost predložiti ministrskemu svetu spremembo oz. dopolnitev čl. 26 cit. uredbe v označenem smislu.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Iv. S.:

O dvomesečni posmrtni podpori

Znano je, da se je v Avstriji izplačal po smrti uslužbenca njegovim preostalim tako imenovani »posmrtni kvartal«, t. j. podpora za kritje pogrebnih in bolniških izdatkov v višini prejemkov umrlega za tri mesece. Do te podpore so imele pravico vdove in otroci pokojnega. Izplačilo teh trimesečnih prejemkov se je na podlagi potrdila o skupnem življenju izvršilo brez kakršnihkoli posebnih zamudnih formalnosti in to v najkrajšem času, tako da je družina dobila neposredno po smrti družinskega poglavarja to podporo, ki je bila ustanovljena prav zato, da se preostalim gmotno pomaga v prvem trenutku po smrti uslužbenca.

Približno isto določbo je imel že prejšnji uradniški zakon iz l. 1923., ima jo pa v popolnoma enaki obliki tudi naš sedanji uradniški zakon iz l. 1931. Ta določa, da se izplača po smrti aktivnega ali upokojenega drž. uslužbenca pogrebna v višini enomesečnih celotnih prejemkov pokojnika, razen tega pa kot podpora dvomesečni celotni prejemki. Vendar je pa izplačilo te podpore navezano na poseben pogoj. Priznajo se namreč ženi in otrokom umrlega le »če nimajo drugih dohodkov«.

Po določili § 95 u. z. se izplača pogrebna v vsakem primeru in komurkoli. Pogoj je samo ta, da je dotični poravnal pogrebne stroške in da to pravilno dokaže. Nastane pa glede priznanja posmrtna dvomesečna podpora vprašanje, kaj je razumeti pod izrazom »drugi dohodki«.

Praksa fin. ministrstva je bila v tem pogledu nestalna. Sprva je — kakor za veljavnosti prejšnjega uradn. zakona iz l. 1923. — zadostovalo, če vdova oz. otroci niso imeli dayčnega predpisa oz. če niso imeli služb ali dohodkov od podjetij oz. obrtov. Kesenje se je začel razlagati pojem dohodkov znatno ožje. Kot dohodek se je smatrala že vsakršna lastnina nepremičnin, tudi če je bilo dokazano in notorično, da ne donajajo nobenega dohodka, bodisi zaradi preobremenjenosti z obrestmi za vknjižene dolgove ali iz drugih razlogov.

Finančni zakon za leto 1934/1935. je pa v 2. odst. § 70 pojasnil, kako je 1. odst. § 95 u. z. treba razlagati. Po tem pojasnilu »imajo žene ali otroci pravico do dvomesečnih prejemkov umrlega uslužbenca samo, če razen pokojnine nimajo niti premoženja niti dohodkov od premoženja ali od osebnega dela«.

Dosledno s to avtentično interpretacijo oz. s to zakonsko spopolnitvijo določila § 95 u. z. je pričelo finančno ministrstvo zahtevati od preostalih potrdila pristojnih občin, da ni imel 1) niti pokojnik, 2) niti vdova in otroci, ob času smrti ne v kraju stalnega bi-

vališča in ne nikjer v vsi državi nobenega premičnega in nepremičnega premoženja, niti dohodkov, in da umrli tudi ni nič premoženja zapustil. — Poleg tega se zahteva še potrdilo o skupnem življenju, potrdilo davčne uprave o davčnem predpisu, potrdilo, da vdova in otroci niso v nobeni javni službi in da nimajo nobene gotovine.

Ker po navedenem pojasnilu fin. zakona višina dohodkov od premoženja ne odločuje, so prav pogosti primeri, ko družine umrlih uslužbencev ne prejmejo dvomesečne posmrtna podpore, ker je pokojnik morda zapustil majhno enodružinsko hišico, v kateri je živel sam brez najemnikov in ki je bila prezadolžena, ali pa mal košček zemlje, za katerega se plačuje po par dinarjev davka na leto. V vseh takih primerih se posmrtna podpora ne priznava. Prav tako je bila zavrnjena tudi prošnja vdove, ki je bila sama oseba upokojenka, pa se je ob moževi smrti odrekla svoji osebni pokojnini, ker je bila rodbinska pokojnina po možu višja.

Že ti navedeni primeri dokazujejo, da je izvajanje izredno strogih predpisov § 95 u. z., zlasti še po interpretaciji fin. zakona za l. 1934/1935., skrajno nepovoljno za družine umrlih državnih uslužbencev, ki so zaradi smrti družinskih poglavarjev v velikih stiskah.

S temi omejitvami je praktično skoro odpravljena velika ugodnost, katero je preostalim hotel zakonodajalec nuditi s § 95 u. z., ker je le v izjemnih primerih mogoče dokazati **popolno in absolutno nepremožnost** pokojnika in preostalih. Od nekdane »posmrtna četrta« ni ostalo malone nič razen pogrebne. Tu se odpira upokojenskim društvom hvaležno polje, da izposlujejo spremembo teh fikalnih predpisov in dosežejo, da se bo posmrtna priznala v skladu s potrebnostjo preostalih družin.

Bilo bi vsekakor socialno in človečansko opravičeno, da se ta prestroga razlaga predpisov omili in da se dovoli priznanje dvomesečne podpore v vseh primerih, kadar gmotno stanje preostalih ni zadostno zavarovano. Zlasti naj bi se predpisi spremenili vsaj toliko, da bi se ne upoštevala kot ovira izplačila posest premoženjskih objektov, ki dokazano ne dajejo nobenega ali vsaj znatnejšega dohodka. Sploh bi bilo tudi že s stališča državne uprave nujno priporočljivo, da se priznavanje te posmrtna podpore poenostavi in se ta pravica prizna brez izjeme vsem družinam umrlih uslužbencev, ki zaradi visokih bolniških in pogrebnih stroškov zabredejo ob takih prilikah redoma v velike težave, iz katerih se le težko izkopljejo.

Na teh svojih službenih mestih se ni udeleževal samo kot državni uradnik, ves svoj prosti čas je posvetil društvenemu življenju javnih nameščenec. Z neprimerno vztrajnostjo in marljivostjo je poživljal društveno delovanje drž. uslužbencev. Stal je na neomajnem, edino pravilnem stališču, da je iskati uspeha le v močni organizaciji in da posameznik ne more upati na izboljšanje položaja, če bodo stanovski tovariši razcepljeni.

V društvih je Makso Lilleg pričel delovati leta 1908 in je bil daljšo dobo predsednik »Društva davčnih uradnikov«. Bil je tudi predsednik združenih organizacij državnih nameščenec na Kranjskem in pri tem pokazal v obilni meri svoje vrline in izredne organizatorične zmožnosti. Vsled tega so ga združene organizacije drž. nameščenec na bivšem Kranjskem določile za svojega delegata pri predpripravi za avstrijsko službeno pragmatiko iz leta 1913. V teh zadevah je bil Lilleg v letih 1912 do 1914 šestkrat v dunajskem parlamentu, kjer se je neutrudno boril za pravice in izboljšanje položaja drž. nameščenec. V takratnih razmerah je bila ta borba skrajno naporna, prava trnjeva pot, na kateri je mogel zdržati le Makso Lilleg, ki je delal le iz navdušenja in vne me za pravično stvar svojih stanovskih tovarišev.

Med svetovno vojno je društveno življenje splošno počivalo, ni pa počival naš Lilleg! Organiziral je prepotrebno aprovizacijo ljubljanskih finančnih nameščenec, delal na tem noč in dan ter s svojim trudom olajšal marsikateri družini drž. nameščenec obupno stanje, ki je vladalo v takratnih izredno težkih vojnih razmerah in v splošnem pomanjkanju življenjskih potrebščin.

Že prvi mesec po prevratu se je M. Lilleg spet pričel društveno udeleževati. Že meseca decembra 1918 je ustanovil »Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo«, in to zamisel ponesel tudi v Zagreb. Ustanovil je v zvezi z dr. Viktorjem Benkovičem iz Zagreba »Naš Glas«, ki je pričel izhajati v ljubljani sprva v slovenskem in hrvaškem jeziku, pozneje je pa »Naš Glas« postal lastno glasilo državnih nameščenec v Sloveniji. V prepričanju, da se le z močno organizacijo more kaj doseči, je iniciativno deloval za enotno skupno organizacijo vseh državnih nameščenec v naši državi.

Po njegovi zaslugi se je leta 1919 res tudi ustanovila »Glavna Zveza drž. uradnikov in uslužbencev«, s sedežem v Beogradu. Zapisniki društev in »Zveze državnih nameščenec in upokojencev v Ljubljani« dokazujejo, da je bilo

delo Maksa Lillega naravnost ogromno, tako da skoraj že presega človeške moči, saj je bilo sej, zborovanj, intervencij, javnih shodov itd. nešteto. Da smo državni nameščenec v Sloveniji najbolje organizirani, kar nam priznavajo tudi naši tovariši iz južnih krajev države, je zasluga edino le ustanovitelja Zveze državnih nameščenec za Slovenijo, Maksa Lillega! In iz hvaležnosti in v znak priznavanja njegovega uspešnega delovanja ga je Zveza izvolila za svojega **dosmrtnega častnega predsednika!**

Tudi v poznejših letih ni prenehal s svojim delovanjem! Do zadnjega je bil predsednik našega »Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«, kateremu je bil z mladeniško iniciativnostjo, marljivostjo in s svojimi bogatimi izkuštvami na razpolago in skušal doseči svojim tovarišem izboljšanje položaja.

Po 27 letih svojega društvenega delovanja, ki ni bilo nič drugega kakor neprestana trnjeva pot vse dobro želečega našega tovariša, je moral M. Lilleg v mesecu februarju t. l. odložiti svoje zadnje mesto v društvu, ker mu visoka starost in bolezen ne dovoljuje nikakega napora več.

Iz tega kratkega opisa vidimo, da se je naš Makso Lilleg nesebično in nad vse požrtvovalno boril skozi tri desetletja za dobrobit državnih aktivnih in upokojenih nameščenec in da je svojo najboljšo življenjsko dobo posvetil društvom stanovskih tovarišev!

Državni nameščenec, zlasti pa upokojenci, smo mu vsled tega tudi iz dna svoje duše hvaležni za ves njegov trud, ter ga hočemo ohraniti v trajnem spominu!

Vsled tega stavim

predlog:

1. Slavni občni zbor Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani izvoli soglasno gospoda Makso Lillega za svojega **dosmrtnega častnega člana!**

To najvišje priznanje, katero more društvo sploh komu podeliti, je naš Makso Lilleg v obilni meri zaslužil. Naj mu bo to priznanje izraz globoke hvaležnosti nas vseh za vso njegovo požrtvovalnost!

2. Pooblašča se odbor, da v svojem delokrogu vse potrebno ukrene v tem pogledu in sklep občnega zbora v najkrajšem času izvrši.

Zborovalci so prednji predlog soglasno in z največjim navdušenjem sprejeli in priredili bivšemu svojemu predsedniku, ki žal ni mogel prisostvovati zborovanju, dolgotrajne burne ovačije.

Državno računovodstvo

(Konec.)

Za obremenitev drž. imovine z zastavo ali jamstvom in za obremenitev drž. nepremičnin, je potrebno zakonito pooblastilo. Prav tako se morejo drž. dohodki zastaviti ali dati v zakup samo na podlagi zakonskega pooblastila. Izjemoma je minister za finance pooblaščen:

1.) da prevzema za neodložljive potrebe jamstvo za tiste obveznosti samoupravnih teles, za katere plačuje doklade. Skupni znesek tega jamstva ne more v teku enega leta biti večji od 50.000 Din;

2.) da obremenjuje drž. nepremičnine s služnostmi do skupne vrednosti 1.000.000 Din letno, v kolikor vrednost posamezne služnosti ne presega vsote 200.000 Din;

3.) da sklepa sodne poravnave v spornih vprašanjih, v vseh primerih negotovosti spora oz. kadar materialni razlogi kažejo, da je poravnava za drž. blagajno povoljnejša in sicer: pri spornih iznosih do 1.000.000 Din, preko te vsote pa po pritrditvi min. sveta.

Kako more imovina drž. pridobitnih podjetij in ustanov postati predmet poravnave, zastave in obremenitve, o tem govori glava IV. (§ 227).

Pri privatnih pridobitnih podjetjih morejo biti drž. pridobitna podjetja udeležena le v primerih, kadar je jamstvo omejeno, kadar to zahtevajo splošni interesi in če si je država zagotovila vpliv na upravo in nadzor nad podjetjem, sorazmerno s sredstvi, ki jih je vložila. Odločbo o tem izda min. svet na predlog min. za finance. Kadar je znesek udeležbe večji od 5000 Din, je

potrben pristanek finančnega odbora narodnega predstavništva.

Kreditiranje privatnih pridobitnih podjetij iz drž. sredstev in jamčenje zanja, se more odobriti samo tedaj, kadar gre za splošne interese in če je izplačilo oz. dano jamstvo zavarovano. Na taka kreditiranja ali jamstva se uporabljajo analogni predpisi prednjega odstavka (§ 228).

Za osnivanje fondov ali skladov iz drž. imovine, iz drž. dohodkov, iz uporabe drž. pravic in pooblastil, iz splošnih doklad, je potrebno zakonsko pooblastilo. Te fondé ali zaklade upravlja fin. minister, v čegar pristojnost spadajo.

Oskrbniki in računodajniki drž. fondov in skladov morejo biti samo drž. oblastva, drž. pridobitna podjetja in ustanove in drž. denarni zavodi.

Glede imovine drž. fondov in skladov, njihovih upraviteljev, računodajnikov in oskrbnikov, se uporabljajo zakonski predpisi enako, kakor za drž. imovino; glede izdatkov in dohodkov pa zakonski predpisi, ki veljajo za drž. izdatke in dohodke.

O svojem poslovanju vodijo drž. fondi in zakladi rač. knjige, sestavljajo račune izdatkov in dohodkov oz. račune izgube in dobička in račune izravnania (balance), skladno z določili glave V.

Kako se vodijo računске knjige premičnin drž. uprave, o tem nam dajejo natančnejša pojasnila določila čl. 68—71 pravilnika o delu računovodstvenih odsekov pri ministrstvih in o računovodni službi pri nakazovalcih D. K. br. 178.896 z dne 31. XII. 1928.

Počastitev vzornega organizatorja

Makso Lilleg — častni član Društva drž. upokojencev(en)k v Ljubljani.

Na občnem zboru Društva državnih upokojencev(en)k v Ljubljani dne 1. junija je poročevalec, fin. insp. v pok., g. Rajko Mlejnikič postavil naslednji predlog:

»Dne 25. septembra 1859 se je rodil v Vipavi višji glavni upravitelj v

pokoju Makso Lilleg. Vstopil je pred 57 leti v davčno službo; služboval je na različnih krajih, tako najprej v Bosni, nato pa v Stični, Litiji, v Novem mestu, Ložu, Črnomlju, v Ribnici in v Krškem ter ponovno v Ljubljani.

Vestnik

Iz uprave. Današnja številka, ki je po večini namenjena vprašanjem in težnjam naših upokojenih tovarišev, izide v **znatno pomnoženi izdaji**. Za člane Društva državnih upokojencev (-enk) v Ljubljani je ta številka popolnoma brezplačna.

Žrtvi poklica. V Ljubljani so dne 3. t. m. pokopali komandirja orožniške postaje v Moravčah, narednika Franca Vrička in podnarednika Franca Štefančiča, ki sta v izvrševanju svoje naporne in nevarne službe padla pod streljo neznanega zločinca. Pogreb obeh orožnikov, ki sta žrtvovala svoje življenje kot zvesta in neustrašena čuvarja javnega miru in reda, je bil veličasten. Udeležilo se ga je ogromno število občinstva, zastopniki oblasti, orožništva, varnostne in pravosodne straže in finančne kontrole. Obema pokojnikom, žrtvama svojega poklica, ki sta izgubila življenje v najboljših letih, ohranimo časten spomin!

Za nedeljeno uradovanje. Ker je začetek junija pritisnila huda vročina, da je uradovanje v popoldanskih urah že prav neprijetno, se je med drž. uslužbenstvom želja po čimprejšnji uvedbi nedeljenega uradovanja iznova poudarila. Kakor smo poučeni, je zastopstvo strokovnih organizacij vseh panog drž. uslužbenstva že podvzelo korake, da bi se ti upravičeni želji vsega drž. uslužbenstva kar najprej ugodilo. Enkratno, nedeljeno uradovanje naj bi se uvedlo — če že ni mogoče za vse leto — vsaj za poletne mesece.

Novi poslanci — državni uslužbenci. Medtem ko so bili v prejšnji narodni skupščini med poslanci iz dravske banovine samo trije državni uslužbenci (namreč dva profesorja in en upravni uradnik), je sedaj med novimi poslanci devet javnih upravnih uradnikov. Od teh sta dva učitelja, po en postajni načelnik, upravitelj bolnice, državni tožilec v pokoju, generalni konzul, ostali pa pripadajo drugim panogam državne oz. samoupravne službe. — Izmed celokupnega števila poslancev je v parlamentu 82 odvetnikov in notarjev, 51 kmetov, 43 trgovcev in obrtnikov itd. Upokojencev je 35, učiteljev 12, prav toliko tudi profesorjev. Ker je še nekaj javnih uslužbenцев med izvoljenimi zdravniki in inženjerji, je v splošnem število javnih uslužbenцев in upokojencev še precej veliko v primeri z zastopniki ostalih stanov.

Izlet finančnega uslužbenstva. V soboto, dne 1. junija, so priredili uslužbenci vseh kategorij ljubljanske finančne direkcije in ostalih uradov finančne uprave v Ljubljani skupen izlet v Medno pri Medvodah. Na tovariškem sestanku, ki se je vršil v znani Cirmanovi gostilni, je bilo izrečenih več iskreno občutenih govorov v pozdrav novemu finančnemu direktorju g. Avgustu Sedlarju, kateremu na čast je bil

ta izlet prirejen. Prijetne tovariške prireditve se je udeležilo skoro vse službe prosto uslužbenstvo ljubljanskih finančnih uradov in je vladalo na sestanku pravo tovariško razpoloženje.

Slava železničarjev. Na pravoslavni praznik Konstantina in Jelene obhajajo uslužbenci drž. železnice svojo slavo v spomin, da je na ta dan (t. j. 3. junija) pred 46 leti bivša kraljevina Srbija prevzela vse dotle privatne železnice v državno last. Letos so v Sloveniji železničarji tretjič praznovali ta praznik. Dne 3. junija je bila dopoldne v prostorih kinematografa v Ljubljanskem Dvoru v Ljubljani posebna svečanost, veselica na prostem, katero je priredilo UJNZB v Vižmarjih, se pa zaradi slabega vremena dne 2. t. m. ni mogla vršiti in je bila preložena.

Zborovanje naših zadrugarjev v Nišu. Dne 1. junija se je vršila v Nišu XIV. redna letna skupščina Zveze nabavljajnih zadrug drž. uslužbenцев. Na zborovanju so bili navzoči tudi zastopniki slovenskih zadrug drž. uslužbenцев. Ljubljansko nabavljajno zadrugo je zastopal predsednik upravnega odbora, g. nadsvetnik Alojz Žigon. Poročilo o zborovanju še objavimo.

Dom učitelje v Ljubljani. O delovanju te koristne zadruge smo že nekajkrat poročali. Odbor je posvetil poglavitno skrb zbiranju prispevkov, s katerimi naj se kar najprej doseže cilj: ustanovitev lastnega doma za učitelje. Doslej se je priglasilo 90 aktivnih in upokojenih učiteljev, ki so se zavezale, da plačajo po 1 kamen v znesku 1000 Din. Denar bodo vplačale z mesečnimi prispevki. Zlasti so se izkazale učiteljice iz kočevskega okraja, za njimi pa članice iz Prekmurja. Odbor je tudi sklenil, da bo zadruga na željo vrnila po preteku 10 let vplačane zneske, če se pokaže, da v doglednem času ne bo mogoče uresničiti načrta. Da zadruga omogoči kar najširše sodelovanje članicam, pa tudi nevladenim učiteljicam, se bodo pobirali prispevki in sicer na bloke, dalje kamni po 100 Din in kot letni prispevki po 10 Din. Na željo raznih članic so se sestavili predlogi, kako bi se posameznicam zagotovila dosmrtna pravica do stanovanja v domu. Glede višine odškodnin bo zadruga še razpravljala.

Družabne prireditve železniških uradnikov. Ljubljanski odbor Združenja železniških uradnikov je sestavil za bližajoče se poletje družabni program za svoje člane, njihove družine in vpeljane goste. Določeni so ogledi večjih industrijskih podjetij v Ljubljani, Vevčah, v Mariboru, na Jesenicah, v Kranju in Trzinu. Z njimi so zvezani izleti na Golico, na Pohorje, v oktobru bo pa obisk dolenskih vinogradov in ogled samostana v Pletterjah.

Društvo drž. upokojencev(-enk) v Ljubljani

Pazite na položnice! Opozarjamo, da ima »Društvo državnih upokojencev (-enk) v Ljubljani« svojo lastni čekovni račun št. 12.131. Naročnino za list »Naš Glas« (ki ni last navedenega društva) je pa pošiljati po poštni čekovni položnici št. 11.467.

Društvena pisarna je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22/a (Delavska zbornica), II. nadstropje. Poslovne ure so vsak torek in četrtek od 5. do 6. ure popoldne in ob sredah od 11. do 12. ure dopoldne.

Pozor! Opozarjamo vse upokojence, da današnje posebno številko shranijo, ker jim bodo mnoga pojasnila oz. navodila v potrebi dobro služila.

Popusti pri pogrebnem zavodu. Kakor znano imajo člani Društva drž. upokojencev (-enk) v Ljubljani znatne popuste pri mestnem pogrebnem zavodu. Ti popusti znašajo v I. razredu 500 Din, v II. 250 Din, v III. 170 Din in v IV. razredu 100 Din. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani zahteva, da se ob smrti člana predloži potrdilo o članstvu (članska izkaznica) in sicer že takoj ob naročitvi pogreba. Na kesneje predložene izkaznice se pogrebni zavod ne bo oziral.

Upokojenci, pozor! Društvo drž. upokojencev (-enk) v Ljubljani išče po vseh krajih naše banovine, kjer živi po več upokojenih tovarišev, poverjenike, ki bi pre-

vzeli nabiranje članov in sploh zastopstvo društva za tisti kraj. Prosimo vse zavedne upokojene tovariše, ki bi bili pripravljeni prevzeti poverjeniške posle, da to sporoče društvu v Ljubljano, Miklošičeva cesta 22, kjer bodo dobili natančnejša pojasnila glede povračila stroškov in drugo.

Draginjski razred upokojencev v inozemstvu. Na Dunaju živeči jugoslovanski upokojenci so se po svojem zaupniku, upokojenem mornariškem generalu komisarju g. Ivanu Selanu obrnili na Društvo državnih upokojencev (-enk) v Ljubljani s prošnjo za posredovanje v zadevi odtegljajev na račun preužitka, nastalega zaradi naknadne pomaknitve v II. drag. razred. Ponovno smo že pisali o tem, da je finančno ministrstvo odredilo, da se morejo vsem, v inozemstvu živečim upokojencem, ki niso ob prevratu živeli na ozemlju Jugoslavije, od 1. apr. 1930 dalje predpisati drag. doklade po II. razredu, ne pa po I. razredu, kakor se je to pomotoma izvajalo. Tako so nastali za posameznike veliki preužitki, katere morajo vračati drž. blagajni z odtegljaji od pokojnin. — Navedeno društvo se je v zadevi že svojčas obrnilo na finančno ministrstvo, zdaj je pa spet podvzelo vse potrebno, da bi se ta stvar uredila v interesu naših upokojencev in bi se vsaj predpisani preužitki črtali.

Upokojenec

Začasna preselitev upokojencev. Opozarjamo na določilo, da upokojenec, ki se začasno — toda nad dva meseca — naseli izven svojega stalnega bivališča, dobi za čas bivanja v drugem kraju, doklade po draginjskem razredu kraja tega začasnega bivališča, če so te doklade nižje. Zato je treba vsako tako začasno preselitev takoj prijaviti finančni direkciji.

Pogrebina po vdovah — rodbinskih upokojenih. Večina upokojencev ne ve, da pripada pogrebina (v višini enomesečnih prejemkov pokojnega uslužbenca) samo po smrti aktivnih ali upokojenih drž. uslužbenk, ki so prejemale osebno pokoj-

nino. Pogrebina ne gre preostalim po družinskih članih drž. uslužbenцев, ki so prejeli rodbinsko pokojnino, torej tudi ne pripada po smrti vdov drž. uslužbenцев, če niso same bile drž. nameščenke. Zato naj se v takih primerih ne vlagajo prošnje za priznanje pogrebine.

Določitev draginjskega razreda upokojencem. V nekem konkretnem primeru, kjer se državni upokojenec zaradi bolezni nahaja v nekem zdravstvenem zavodu (umobolnici), ki leži v občini, spadajoči v III. draginjski razred, je finančno ministrstvo odločilo, da pripada njemu oz. njegovi družini draginjska doklada po III. raz-

redu. Družina je namreč prosila, naj se ji prizna doklada po višjem razredu kraja, v katerem je dotični upokojenec stalno prebival z družino, preden je moral biti oddan v oskrbo in zdravljenje dotičnemu zavodu. To svojo konkretno odločbo je finančno ministrstvo utemeljilo tako-le: »Višina osebne draginjske doklade se določi po kraju stalnega stanovanja upokojenčevega, ne pa po bivališču njegove družine. Okolnost, da je upokojenec v bolnici, ne spreminja stvari. Po tem se bo torej osebna doklada v konkretnem primeru izplačevala po kraju stanovanja proslilkega moža, to je po kraju, v katerem se on nahaja v bolnici.« — O razsodbi državnega sveta proti ti odločbi homo o svojem času poročali. Stranka je namreč vložila tožbo, opiraje se na dejstvo, da neprostoVOLjnega bivanja upokojenca v zdravstvenem zavodu ni mogoče smatrati za njegovo redno bivališče.

Zagrebska upokojenska organizacija. Zagrebško »Društvo drž. i samoupravnih penzionera« je konec januarja štel 4254 članov. Od teh jih je v Zagrebu 1533, drugod v savski banovini pa 2721. V januarju se je število članov pomnožilo za 129 oseb. — Posmrtni sklad navedenega društva je prav tako močno napredoval, tako da je imel konec januarja že 3404 člane. Tudi društveno glasilo »Penzioner« stalno napreduje in je doseglo konec januarja že 2031 naročnikov.

Iz upokojenske organizacije v Somboru. Združenje upokojencev za donavsko

banovino je imelo sredi aprila svoj letni občni zbor v Somboru Iz poročila o zborovanju navedemo zanimivost, da je imenovano društvo prosilo fin. ministrstvo, naj bi se vsem upokojencem prisilno odtegovala članarina za upokojenske organizacije, ki bi z njo izvedle svoj »higijenski program«. Dokler ministrstvo prošnji ne ugodí, se bo pobirala dosedanja članarina — seveda samo od članov — in sicer od pokojnine do 500 Din na mesec po 2 Din, od vsakih nadaljnjih 500 Din pa še po 1 Din članarina. Kot pristopnina je plačati 15% mesečnih pokojninskih prejemkov. — Za leto 1935. je bil sprejet proračun v višini 120.790 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. »Od tega je nepredvidenih dohodkov 50.000 Din,« kakor poroča »Naša Reč«, glasilo somborske upokoj. organizacije. Zborovalci so tudi sklenili, da se bo od vsakega člana, kateremu je društvo dalo potrebno navodila za prošnje, pritožbe, prijave oz. take spise samo izstavilo, pobiralo po 5 Din od primera. Nečlanom se pa sploh ne dajo nobene informacije niti se jim ne izstavljajo nikakršne listine ali prošnje. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dosedanj predstnik g. Nikola Maširević. Za upravnika pisarne je bil izvoljen za pet let g. Stevan Vlaković, za glavnega tajnika knjigovodjo g. Franjo Luckars, za blagajnika Miloš Djendić, za tajnika pa g. Lajčo Damrelj.

Iz raznih strok

Zborovanje železniških uradnikov. — Osrednji odbor Združenja železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije ima svoj redni občni zbor dne 23. junija 1935 v Zagrebu. Kongres se vrši v društvenih prostorih na Trnjanski cesti št. 1 ob 8.30. Dnevni red je običajen.

Težnje poštne osebja. Iz »Jugoslovanske pošte« posnemamo, da tvorijo vprašanje posebnih ugodnosti, katere naj bi se dovolile p. t. t. uslužbencom z ozirom na njihovo specialno službo, v poglavitem naslednje težnje: 1. Poštne osebje naj se glede ugodnostne (režijske) vožnje izenači z železniškim osebjem, s katerim je v istem, t. j. v prometnem ministrstvu. 2. Dovolj naj se jim znižanje prevoznin, kjer se vrši potniški promet z državnimi vozovi ali avtobusi. 3. Dovolitev ugodnostne tarife za pošiljanje poštних pošilk za vse p. t. t. osebje. Isto naj velja tudi glede pošiljanja telegrafskih in telefonskih vestí. 4. Znižajo naj se pristojbine za uvedbo in za naročnino telefonov za vse p. t. t. uslužbenstvo. 5. Upravniki pošt, ki po uredbi o or-

ganizaciji poštne službe morajo stanovati v službenih stanovanjih, naj se oproste plačevanja najemnin. 6. Za poštne osebje naj se odpravi plačevanje pristojbine za radio aparate. — Za izboljšanje socialnih in zdravstvenih razmer med poštним uslužbenstvom naj bi se dovolilo, da se potrebna sredstva vsaj deloma zbero na naslednji način: 1. Izdali naj bi se kolki, ki bi se prodajali pri poštних okencih v korist zdravilišč za poštne osebje. Kolki bi se mogli lepiti na poštne pošiljke poleg znakov in bi bil nakup seveda popolnoma prostovoljen. 2. Izda naj se pravilnik o obveznem bolniškem skladu za vse p. t. t. uslužbence. 3. Vsako leto naj bi država dala stalno podporo iz proračuna za zidanje okrevališč in zdravilišč ter za podporo bolniškemu skladu. 4. Ob oddaji brzojavk, kjer nastane zaradi denarnega sistema razlika, naj bi se vsote zaokroževale navzgor. Razlika bi se knjižila posebe in bi se konec meseca izročala Združenju p. t. t. uslužbenцев za njegov socialni sklad.

Stanovanjska stiska

Železničarska stavbna organizacija. — Stavbna in kreditna zadruga železniških uslužbenцев »Bajtar« v Ljubljani preskrbuje svojim članom hipotekarna posojila za gradnjo novih stanovanjskih hiš in sicer po 7%. Posojilo ne sme presegati polovice vrednosti stavbe in stavbišča. Zadruga nabavi članom vse potrebno gradivo (opeko, cement, apno itd.) proti poznejšemu plačilu, ko je stavba pod streho in se izplača hipotekarno posojilo. »Bajtar« je s tem olajšal članom gradnjo hiše, ker jim preskrbi posojilo proti nizkim obrestim, tako da morejo zidati že z malimi prihranki. Za izredne izdatke jim pa še dovoljuje posojila iz lastnih sredstev. Delovanje »Bajtarja« je treba v interesu omiljenja stanovanjske krize toplo pozdraviti. Sedež te agilne zadruge je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26 (dvorišče), kjer dobe člani tudi vse potrebne strokovne nasvete in pojasnila. — Stanovanjsko vprašanje bo mogoče rešiti v interesu najemnikov samo z organizirano zadržno samopomočjo. »Bajtar« nam kaže lep vzgled.

Stanovanjska politika v Avstriji. Avstrijska vlada je že lani hišnim lastnikom, ki so s stavbnimi preuredbami delili velika stanovanja na več manjših, preurejali poslovne prostore v stanovanja in k' so stave, že neuporabljive ali manj uporabljive stanovanjske hiše popravljali, dovoljevala enkratne, nevratljive prispevke iz javnih sredstev. Izredni uspeh te akcije je povzročil, da je avstr. ministrstvo za socialno skrb v zvezi s finančnim ministrstvom odločilo, da se letos akcija nadaljuje. Kdor bo torej letos iz velikih stanovanj napravil dvoje ali več manjših ali pa trgovske in obrtne prostore spremenil v stanovanja, dobi kjerkoli v Avstriji od države primer-

no podporo, katere mu ne bo treba vrniti. Za popravila starih stanovanjskih stavb pa dobe to podporo samo lastniki hiš izven Dunaja, to pa le v občinah, ki imajo več kot 3000 prebivalcev. — Opisana stanovanjska politika avstrijske vlade, ki je dosegla že lani nenavadno ugodne uspehe in zelo poživila splošno stavbno delavnost, bi mogla služiti tudi drugim državam za vzor. S tem se pomnožuje število razpoložljivih stanovanj, zlasti manjšega obsega, kakršna pač potrebujejo javni in zasebni, nameščenici in delavci. Da pomnožitev stanovanj avtomatsko vpliva na znižanje pretiranih najemnin, katerih danes ogromna večina prebivalstva ne zmore več, je jasno. Zato bi bilo želeto, da se avstrijski primer prouči in natančno razmotri tudi pri nas, saj so naše stanovanjske razmere znatno slabše kot v Avstriji, kjer stanovanjska zaščita še prav do zdaj ni bila popolnoma odpravljena.

Takse na pobotnice za najemnino. Povedali so se dvomi, ali mora hišni gospodar najemniku izdati pobotnico za celotni znesek, katerega je dejansko prejel od najemnika za oddano stanovanje oz. lokal, torej za osnovno najemnino in za tako zvano gostaiščino (mestna doklada k zgradarini), karnalsko pristojbino in vodarino, katere hišni gospodar sprejema — ne zase — temveč za mestno občino in jih isti odvaja — ali pa zgolj za čisto osnovno najemnino brez gostaiščine. V tem pogledu je finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, da se morajo izdajati take pobotnice, ki se glase na celotni znesek, katerega hišni gospodar sprejme, neglede iz kakšnega naslova. Takso je torej pobrati ne le od najemnine, temveč tudi od ostalih pritliklin najemnine, katere hišni gospodar od najemnika prejme.

Nove knjige

Časopis za zgodovino in narodopisje. Prejeli smo 3/4. snopič letnika 1934 tega odličnega znanstvenega glasila Zgodovinskega društva v Mariboru. Ta dvojni snopič vsebuje daljšo razpravo dr. R. Ložarja o ornamentih noriško-panonske kamnoseške industrije, ki je tudi primerno ilustrirana. Med Izvestji so poročila o raznih rimskih izkopninah v Grobelcah pri Šmarju pri Jelšah in pri Ločici v Sav. dolini.

Slede slovstveni paberki o neznanih prekmurskem tisku in o Vrazovi slovenski literarni zapuščini. Zanimivi so primeri, katere navaja prof. Fr. Baš, kako se ohranja narodopisno blago. Med nekrologi se list spominja Dona Bulića, Matije Lubše, generala Maistra in dr. Fr. Jankovića. Zelo koristna in potrebna je slovenska zgodovinska in narodopisna biografija za l. 1932., katero je sestavil prof. Baš. Časopis ob-

javlja veliko število recenzij slovenskih, nemških, hrvatskih in poljskih knjig, ki sodijo v okvir lista. Zanimiva so poročila o delovanju Zgodovinskega društva v Mariboru, ondote študijske knjižnice in banovinskega arhiva. — Časopis za zgodovino in narodopisje izhaja dvakrat na leto v dvojnih zvezkih. Udnina za Zgodovinsko društvo oz. naročnina za list znaša 50 dinarjev na leto. Priporočamo vsem našim bralcem, ki imajo zanimanje za zgodovinske in narodopisne znanstvene publikacije, da si res odlično urejani list naroče.

»Mladika«. Majska številka objavlja uvodoma daljšo črtico B. Magajne, nato prinaša potopisni odlomek St. Vuka s Sv. Višarij. Nadaljujejo se daljši spisi, od katerih je Stelčtova zgodovina slov. cerkvenega slikarstva lepo ilustrirana. Zelo zanimivo je poročilo o šolskem Otroškem listu iz St. Janža v Rožu, ki pravi, da so naši koroški bratje še polni življenja. Zanimiv je tudi zgodovinski oris Zagreba v zadnjem stoletju, poučni so L. Puša »Glasbeni paberki«. Številko krasi vrsta reprodukcij po delih kiparja B. Pengova z biografskimi podatki in več umetniških fotografij Fr. Krašovca. — Junijska številka je posvečena evharističnemu kongresu. Objavlja venec reprodukcij lepega sodobnega cerkvenega posodja, izdelanega po načrtih arh. J. Plečnika in Iv. Vurnika. Tudi vsebinsko je poudarjen značaj verskih slovesnosti, ki se bodo v kratkem vršile v Ljubljani. Pride-

jana je večbarvna reprodukcija slike Sl. Pengova: Sveta družina, ki stoji v stranskem altarju v Trnovem.

»Zdravje«. Vsebinska številka za marec: Resnica. Dovolj je besed. Dr. V. Kocijančič: Zdravniška preiskava pred vstopom v zakon. Ing. Franjo Baltič: Zaščita hrane pri plinskem napadu. Dr. Tone Ravnikar: Rentgen in radij v medicini. Življenjska pravila za astmatike. Franja Zajec-Bošković: Higijena na kmetih. Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini: Poroča dr. Karel Petrič. Drobline. — Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Pred Škofijo 1. Letna naročnina Din 30.—. — Dobro urejani edini slovenski poljudno-zdravstveni mesečnik vsakomur priporočamo.

»Naš Rod«. Z 8. številko se je zaključil letošnji letnik tega najbolj razširjenega slovenskega mladinskega lista. V minilem letniku so sodelovali mnogi znani pripovedniki in ilustratorji. Med prvimi so Oton Župančič, Alojz Gradnik, Ivan Pregelj, Bogomir Magajna, Narte Velikonja in dr. Ilustracije so pa prispevali Tone Kralj, Mara Kraljeva, Fran Sedej in dr. List je prav skrbno urejevan in nudi mladini mnogo zanimivega in poučnega branja v lepi obliki. Priporočila »Naš Rod«, ki je hkrati tudi najcenejši slovenski mladinski list, ne potrebuje. Izdaja ga dravska sekcija JUU, uredil pa ga je Josip Ribičič.

Ugodnosti za železničarje-čebelarje. Prometno ministrstvo je dovolilo železničarjem, včlanjenim v čebelarskih zadrugah, brezplačen prevoz čebel v panjih, čebelarskih priprav in drugega orodja. Železničarske čebelarske zadruge morajo v ta namen dostaviti svojim direktorjem sezname zadrušnikov.

Kreditno zadrugarstvo v Avstriji. Graška uradna banka (Beamtenbank), ki je pa v resnici le kreditna zadruga z omejeno zavezo, ima svojo centralo v Gradcu, Kaiserfeldgasse 17, v lastnem poslopiju, podružnici pa na Dunaju in v Linzu. Prevzema hranilne vloge od kogarkoli, tudi od nečlanov, in jih obrestuje po 3 1/4%, na tri mesece vezane vloge pa po 3 1/4% in na 6 mesecev vezane vloge pa po 4 1/2%. Posojila izdaja pa samo stalnim nameščencem in

sicer znaša obrestna mera zdaj 6%. K temu pride še režijski doprinos v višini 1 1/2% na leto, tako da je plačati za posojilo vsega skupaj 7 1/2% obresti.

Argentinsko zadrugarstvo. Konec minilega leta je štela velika kreditna nabavljalna in stavbna zadruga v Buenos Airesu skoro 9.000 članov, katerim je prodala za več kot 600.000 dolarjev (30 milijonov dinarjev) blaga. Članom je dovolila 14 stavbnih posojil v skupni vrednosti nad 74.000 dolarjev. Hranilnih vlog ima zadruga za približno 750.000 dolarjev (37 milijonov dinarjev).

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

Marginalije

Zbadalo me je v prsih. Že več dni. Šel sem k zdravniku. Razume se — k prometnemu, ker plačujem prispevke za bolniški sklad. Komaj sem vstopil skozi vrata — za dvema, tremi bolniki — me vpraša po nakaznici, članskem potrdilu in legitimaciji. Tako je predpisano. Pisal je nekaj na nakaznico, ko sem mu pa povedal, da me zbada v prsi, je izlekel nekaj daljši list in na njem zapisoval moje odgovore. Povprašal me je za krstno in družinsko ime, za rojstni kraj (vas, okraj, okrožje), vprašal me je po starosti, po očetu, materi, sestrah, bratih, o njihovem zdravju, boleznih ali vzrokih smrti. Vprašal me je kakšen poklic imam, če sem oženjen, kakšno stanovanje imam (dali je higijensko?) in če sem bil vojak. Vprašal me je še mnogo drugega. Vse to je zapisoval na tisti dolgi list. Ko je končal, mi je dal recept.

Čudno se mi je zdelo samo to, zakaj ni preiskoval simptomov moje bolezni. V lekarni sem prejel predpisano zdravilo.

Dobil sem tri praške aspirina. Aspirin zdravi: glavobol, nervoznost, nespečnost,

t. j. sploh vse. Nič več se nisem čudil.

A v ordinacijski sobi je bilo zelo veliko bolnikov.

(Op. ur.: Prednji šegavi odlomek objavljamo iz »Glasnika železniških činovnikov«, ker dobro označuje nezadovoljstvo, ki vlada med prometnimi uslužbenci zaradi birokratskega poslovanja njihovega bolniškega sklada.)

KAJ SI ZELE ŽELEZNIŠKI URADNIKI?

Upravni uradniki — trikratno uradovanje.

Prometni uradniki — da ne bi bili eksekutivni.

Tehnični uradniki — čisto upravne posle.

Mladi uradniki — pokojnino.

Stari uradniki — isto, kar mladi.

Samski uradniki — doklado za samce. Oženjeni uradniki — da bi bili še enkrat samci.

Odlični uradniki — da bi se uvedla še boljše ocena.

Vera X.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Posmrtnine. Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani, Vodnikov trg 5, je izplačala v zadnjem času iz dobrotornega fonda na posmrtninah svojim članom: g. Mermolji Francetu, učitelju, po umrli soprogi 593 Din, ge. Klein Ani, vdovi po nadkomisarju v pok., po umrlem soprogu Din 888,50, ge. Kobler Mariji, vdovi po upravniku pošte, po umrlem soprogu Din 1615,50. — Znižanje cen: Fini špirit od 64 Din na 60 Din. Olje rafinirano (Zaneta) od 22 Din na 21 Din za liter. Olje olivno od 15 Din na 14 Din za l. Svinjska mast »Herz« od 19 Din na 18 Din. — V zadružni krčmi je poteklo Golarjevo vino in so nastavili novo slovitno vino, muškatega silvanca, »Miklošič« od Marka Vaupotiča iz Noršincev pri Ljutomeru. Izborna kapljica letine 1934. je po 12 Din liter, in prav nič ne zaostaja za Golarjevim jeruzalemcem, ki je bil vsem prijateljem zlahtne kapljice tako všeč. Na znamenito Vaupotičevo vino iz gorice v Rademerju, ki so bile nekoč last rodovine velikega slavista, učenjaka Frana Miklošiča, opozarjamo vse ljubitelje zlahtnega pristnega vina.

Poštarski dom v Splitu. Zadruga »Poštarski dom« je imela konec marca občni zbor, ki je pokazal, da je bilo njeno delovanje zelo uspešno. Pristopilo je lani 89 članov in podpisalo 434 deležev, tako da je konec leta 1934. imela zadruga vsega

skupaj že 666 članov z 1760 deleži. Lani je zadruga dovolila članom 663 posojil v skupnem znesku 1.335.000 Din. Vloge so močno narasle in je bilo tudi poslovanje odseka za nabavo blaga zelo živahno. — Zborovalci so sprejeli na predlog odbora dva zelo važna sklepa: 1. Znižanje obresti za posojila od dotedanjih 8% na 6 1/2%; 2. Dovoljevanje posojil do najvišjega zneska 5000 Din.

ZADRUGA DRŽAVNIH USLUŽBENCEV V LJUBLJANI VODNIKOV TRG ŠT. 5

toči v svoji krčmi vino

**MUŠKAT-SILVANEK
MIKLOŠIČ 1934**

od MARKA VAUPOTIČA, NORŠINCI
pri Ljutomeru

Tovariši!

Kupujte svoje potrebnosti pri trdkah, ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Frančiškanska ulica

Telefon št. 2312

Račun pošt. hran. 10.761



je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lasna tvornica šolskih zvezkov

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413 Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000 -) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poroštvo. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obrestuje, ako so vezane najmanj na 3 mesece, do 5%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadruzi državnih železničarjev in pri trdkar Teokarovič.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!